

СИЛАБУС

ЗАХИСТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОСЛИН ВІД ШКІДНИКІВ, ХВОРОБ ТА БУР'ЯНІВ

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство			
Спеціальність	201 Агрономія			
Рівень вищої освіти	Третій (здобувачі ступеня доктора філософії)			
Статус дисципліни	Вибіркова			
Кредити ECTS	4	Навчальний рік	2–3 семестр	Рік підготовки перший – другий
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	4	Лекції – 20 год. Практична робота – 20 год. Самостійна робота – 80 год.
Вид контролю	Іспит			
Заняття	Четвер, 10.00–12.00			

Викладачі:

Авраменко Сергій Володимирович , avsergiy1@gmail.com	
	Доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник. Головний науковий співробітник відділу рослинництва та сортовивчення Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН https://orcid.org/0000-0003-4737-8441

Гутянський Роман Анатолійович , rammale@ukr.net	
	Кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник. Провідний науковий співробітник відділу рослинництва та сортовивчення Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН https://orcid.org/0000-0002-5953-9428

Автор і співавтор 265 наукових публікацій у вітчизняних і закордонних виданнях. Лауреат Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України у номінації «За наукові досягнення». Основний науковий напрям – теоретичне обґрунтування і оптимізація з позиції ресурсозбереження та екологічної безпеки системи контролювання бур'янів у посівах польових культур з врахуванням сучасного землекористування, змін клімату, науково-обґрунтованих сівозмін і новітніх засобів захисту рослин. Загалом є спеціалістом у галузі рослинництва, гербології, землеробства.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна передбачає освоєння принципів правильного здійснення комплексу організаційно-господарських і агротехнічних заходів, раціональне і науково обґрунтоване застосування сучасного широкого асортименту хімічних та біологічних засобів захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів

Мета дисципліни	освоєння сукупності сучасних способів і засобів захисту стратегічних і широко вирощуваних сільськогосподарських польових культур від шкідливих організмів, які суттєво знижують кількість і якість врожаю та завдають значних економічних збитків сільськогосподарським виробникам
Формат викладання	Поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами інтерактивних технологій, зокрема самонавчання, методами кількісного аналізу наукової активності, роботою з міжнародними пошуковими інформаційними ресурсами
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен: знати: – основні шкідники, хвороби та бур'яни, які завдають значної шкоди посівам сільськогосподарських польових культур; – методики обліку чисельності шкідників, розповсюдженості хвороб і забур'яненості у посівах польових культур; – методи захисту рослин від шкідливих організмів; – сучасні засоби, які використовують для захисту рослин від шкідливих організмів; – критерії та строки застосування засобів захисту рослин залежно від культури, шкідливого організму, кліматичних і ґрунтових умов, екологічної безпеки; – способи скорочення затрат праці та засобів захисту рослин у сучасних технологіях вирощування польових культур. – правила безпеки при роботі з пестицидами. уміти: – визначати видовий склад основних груп шкідників на польових культурах; – класифікувати хвороби та їх типи прояву на сільськогосподарських культурах; – класифікувати бур'яни та їх зональне поширення в посівах польових культур; – здійснювати моніторинг фітосанітарного стану посівів польових культур; – планувати методи захисту рослин польових культур від шкідників, хвороб та бур'янів; – організовувати та проводити захист сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів; – розраховувати та забезпечувати високу економічну ефективність систем захисту рослин та їх екологічну чистоту; – застосовувати правила безпеки при роботі з пестицидами.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ (назви тем)

Змістовий модуль 1. Захист сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб і бур'янів

Тема 1	Вступ. Предмет навчальної дисципліни. Поняття захисту сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів.
Тема 2	Шкідники сільськогосподарських польових культур.
Тема 3	Хвороби сільськогосподарських польових культур.
Тема 4	Бур'яни у посівах сільськогосподарських польових культур.
Тема 5	Заходи захисту сільськогосподарських польових культур від шкідників, хвороб та бур'янів.

Змістовий модуль 2. Захист зернових культур від шкідників, хвороб і бур'янів

Тема 1	Захист пшениці озимої від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 2	Захист озимих жита та тритикале від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 3	Захист ячменю ярого від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 4	Захист ярих пшениці та тритикале від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 5	Захист кукурудзи від шкідників, хвороб і бур'янів.

<i>Змістовий модуль 3. Захист зернобобових і круп'яних культур від шкідників, хвороб і бур'янів</i>	
Тема 1	Захист гороху від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 2	Захист сої від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 3	Захист проса від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 4	Захист сорго від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 5	Захист малопоширених зернобобових і круп'яних культур від шкідників, хвороб і бур'янів.
<i>Змістовий модуль 4. Захист технічних культур і кормових трав від шкідників, хвороб і бур'янів</i>	
Тема 1	Захист ріпаку від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 2	Захист буряків цукрових від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 3	Захист соняшнику від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 4	Захист багаторічних трав від шкідників, хвороб і бур'янів.
Тема 5	Захист однорічних трав від шкідників, хвороб і бур'янів.
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	
1	ДСТУ 4756:2007. Захист рослин. Терміни та визначення. URL: https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://ipp.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/dstu_4756_2007_zakhist_roslin_termini_ta_viznachennya_ponyat.pdf&ved=2ahUKEwitup2OiZWJAxXxQ_EDHc1RAIMQFnoECACQAg&usg=AOvVaw3OIBc0rkcl4Nols-E1GApF
2	Поспелов С.М., Арсенєва М.В., Груздев Г.С. Захист рослин. Київ: Вища школа, 1981. 424 с.
3	Арешніков Б.А., Гончаренко М.П., Костюковський М.Г. Захист зернових культур від шкідників, хвороб і бур'янів при інтенсивних технологіях. Київ: Урожай, 1992. 224 с.
4	Бублик Л.І., Васечко Г.І., Васильєв В.П. та ін. Довідник із захисту рослин. За ред. М.П. Лісового. Київ: Урожай, 1999. 744 с.
5	Євтушенко М.Д., Марютін Ф.М., Сушко І.І. та ін. Пестициди і технічні засоби їх застосування: навчальний посібник; за ред. М.Д. Євтушенка, Ф.М. Марютіна. Харків: ХДАУ ім. В.В. Докучаєва., 2001. 349 с.
6	Красиловець Ю.Г., Зуза В.С., Петренкова В.П., Кириченко В.В. Оптимізація інтегрованого захисту польових культур: довідник; за ред. В.В. Кириченка, Ю.Г. Красиловця. Харків: Магда LTD, 2006. 252 с.
7	Секун М.П. та ін. Довідник із пестицидів. Київ: Колобіг, 2007. 360 с.
8	Стратегія і тактика захисту рослин. За ред. В.П. Федоренко. Київ: Альфа-стевія, 2012. Т. 1. Стратегія. 500 с
9	Трибель С.О., Ретьман С.В., Борзих О.І., Стригун О.О. Стратегічні культури. За ред. С.О. Трибеля. Київ: Фенікс, Колобіг, 2012. 368 с., іл.
10	Білик М.О., Євтушенко М.Д., Марютін Ф.М., Пантелєєв В.К., Туренко В.П. Захист злакових і бобових культур від шкідників, хвороб і бур'янів: навч. посіб.; за ред. В.К. Пантелєєва. Харків: Еспада, 2005. 672 с.
11	Красиловець Ю.Г. Наукові основи фітосанітарної безпеки польових культур. Харків: Магда LTD, 2010. 416 с.
12	Кириченко В.В., Петренкова В.П., Кучеренко Є.Ю., Звягінцева А.М., Зуєва К.В., Луценко Т.М., Гутянський Р.А., Кузьменко Н.В. Основи фітосанітарної безпеки в агроценозах польових культур: навч. посіб.; за ред. В.В. Кириченка, В.П. Петренкової. ІР ім. В.Я. Юр'єва НААН, МОН України ХНТУСГ імені П. Василенка. Дніпро: Середняк Т.К., 2020. 325 с.
13	Федоренко В.П., Покозій Й.Т., Круть М.В. Шкідники сільськогосподарських рослин. Київ: Колобіг, 2004. 355 с.

14	Байдик Г.В., Білецький Є.М., Білик М.О., Євтушенко М.Д., Захаренко О.В., Литвинов Б.М., Леженіна І.П., Опаренко В.І., Сіроус Л.Я., Чумак В.О., Шаруда Г.І., Ющук Д.Д. Сільськогосподарська ентомологія: підручник; за ред. Б.М. Литвинова, М.Д. Євтушенка. Київ: Вища освіта, 2005. 511 с: іл.
15	Федоренко В.П., Покозій Й.Т., Круть М.В. Ентомологія: підручник; за ред. В.П. Федоренка. Київ: Фенікс, Колобіг, 2013. 344 с., іл. 48 с.
16	Пересипкін В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. Київ: Аграрна освіта, 2000. 415 с.
17	Зуза В.С. Гербологія. Харків: КП «Міськдрук», 2022. 468 с.
18	Косолап М.П. та ін. Практикум з гербології: навч. посіб. 2-ге вид., доп. та перероб.; за ред. М.П. Косолапа. Київ, 2019. 930 с.
19	Кравченко М.С., Злобін Ю.А., Царенко О.М. Землеробство. Київ: Либідь, 2002. 494 с.
20	Трибель С.О., Сігарьова Д.Д., Секун М.П., Іващенко О.О. та ін. Методика випробування і застосування пестицидів; за ред. С.О. Трибеля. Київ: Світ, 2001. 448 с.
21	Підопригора В.С., Писаренко П.В. Практикум з наукових досліджень в агрономії. Полтава, 2003. 138 с.
22	Трибель С.О., Гетьман М.В., Стригун О.О., Ковалишина Г.М. Андрющенко А.В. Методологія оцінювання стійкості сортів пшениці проти шкідників і збудників хвороб. За ред. С.О. Трибеля. Київ: Колобіг, 2010. 392 с., іл. 24 с.
23	Кулешов А.В., Білик М.О. Довгань С.В. Фітосанітарний моніторинг і прогноз: навч. посіб.; 2-е вид, перероб. і доп. Харків: Еспада, 2011. 608 с.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
66–74	D	задовільно	
60–65	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальну оцінку знань проводять сумарно за поточним тестуванням, самостійною роботою та підсумковим тестом за рейтинговою 100-бальною шкалою, потім за національною 5-бальною шкалою та за Європейською системою ECTS.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчального курсу передбачає обов'язкове:

- самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, відомостей;
- дотримання принципів академічної доброчесності, норм законодавства про авторське право і суміжні права, не допускати плагіату та самоплагіату;
- надання достовірної інформації про результати власної діяльності, використані методики та джерела інформації.